

Teddy Bear Hospital

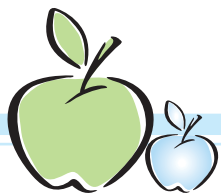
Mnogi su se roditelji našli u situaciji kada dijete plače prije odlaska liječniku ili se boji ulaska u ordinaciju, a takve svima jako poznate situacije ponekad je teško riješiti. Odlazak u bolnicu može biti zastrašujuće iskustvo za svakog pojedinca, a opće je poznata činjenica da je kod male djece, pogotovo predškolske dobi, očit strah prilikom svake posjete liječniku. Događaj kao što je susret s liječnikom za dijete svaki put uglavnom predstavlja traumatsko iskustvo. Djeca doživljavaju različite vrste strahova povezanih s hospitalizacijom, kao što su strah odvojenosti od obitelji, strah od primanja injekcija i rađenja krvnih testova, strah da moraju ostati u bolnici na duže vrijeme i strah da će im biti priopćene loše vijesti o zdravlju.

Zato postoji pomoć i to u obliku *Bolnice za medvjediće* odnosno *Teddy Bear Hospital*. *Teddy Bear Hospital* je međunarodni projekt koji je razvila International Federation of Medical Students Associations i

koji se provodi u više od 30 zemalja diljem svijeta, a taj broj raste iz godine u godinu. Djeca se uključuju u projekt na način da preuzimaju roditeljsku ulogu te dovode svoje igračke na pregled u umjetno stvorenu ambulantu, a prije toga s igračkama strpljivo čekaju u umjetno stvorenoj čekalnici. Djeca sa studentima medicine, koji u tome trenutku preuzimaju ulogu liječnika, tumače simptome i brojne bolesti za koje navedu da ih imaju njihove igračke. Zatim zajedno postavljaju dijagnoze i liječe igračke od raznovrsnih bolesti. Djeca navodeći specifične bolesti i tegobe od kojih njihove igračke boluju, zapravo pokazuju kako vrlo često svoje strahove i pitanja projiciraju na svoje igračke. Glavni je cilj ovog projekta primjerena edukacija djece predškolske dobi pri posjeti liječniku, upoznavanje djece s osnovnom medicinskom terminologijom, vrstama pregleda i postupaka kod liječnika koji su najčešći u njihovoj dobi (kao što su cijepljenje, pregled grla, pregled uha, mjerenje temperature, slušanje srca i pluća). Studenti također

dozvoljavaju djeci da prilikom zajedničkog pregleda igračke upotrijebe različite instrumente koje imaju na raspolaganju, kao što su stetoskop, tlakomjer, otoskop te im na taj način smanjuju strah od tih njima nepoznatih predmeta. U sklopu radionice djecu se uči o osnovnim dijelovima ljudskog tijela, a da to bude primjereno njihovoj dobi. Djeci se želi pokazati da su bolest i borba protiv nje dio svakodnevnog života te da ne trebaju nužno biti povezani s neugodnim i mučnim iskustvom. Svi ovi ciljevi pokušavaju se postići kroz igru s medvjedićima i u opuštenoj atmosferi djeci približiti liječnike i bolničko osoblje. Upoznavanjem djece s bolničkim miljeom pokušava se smanjiti strah od liječnika i na taj način stvoriti bolje uvjete za rad medicinskom osoblju, ali i manje traume djeci pri liječničkim pregledima, cijepljenima ili boravku u bolnici. Studenti djeci pokazuju na medvjedićima kako se popravljaju zubi kako bi im smanjili strah i od stomatologa. Sudjelovanje studenata medicine u projektu *Teddy Bear Hospital*

pruža koristi i njima samima jer im obogaćuje iskustvo i daje dodatno znanje o dječjoj psihologiji i ponašanju. Aktivnim sudjelovanjem u projektu student stječe vještinu prilazanja i komunikacije s pacijentima koje je možda najteže razumjeti. Dugoročni je cilj ovog projekta u široj populaciji stvoriti pozitivne stavove prema ostvarenju osnovnih prava na zdravlje i prema korištenju zdravstvene zaštite.

O učinkovitosti *Teddy Bear Hospital* govori istraživanje provedeno u Izraelu od strane istraživača Blocha i Tokera. Obuhvatilo je skupinu od 41 djeteta predškolske dobi od 3 do 6,5 godina, koji su sudjelovali u *Teddy Bear Hospital* i drugih 50 djece predškolske dobi koji nisu prošli *Teddy Bear Hospital*, a bili su slične dobi i sličnog područja stanovanja te su služili kao kontrolna skupina. Procjena je uključivala jedan jednostavan test, a to je vizualna skala za samoprocjenu stupnja anksioznosti. Procjena je obavljena u obje grupe jedan dan prije i nakon jednog tjedna od medicinskih zahvata. Razina anksioznosti prije zahvata bila je jednaka u obje grupe, ali prilikom druge samoprocjene koja je bila nakon zahvata, djeca koja su prošla *Teddy Bear Hospital* imala su značajno nižu razinu anksioznosti od djece iz kontrolne grupe.

Teddy Bear Hospital odvija se u Hrvatskoj od 2001. godine zahvaljujući European medical students association (EMSA) i Studentskoj sekciji Hrvatskog liječničkog zbora. Projekt ima podršku Medicinskog fakulteta u Zagrebu, Hrvatskog liječničkog zbora, Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske i Gradskog ureda za zdravstvo, rad i socijalnu skrb. Studenti tijekom godine obilaze vrtiće gdje liječe igračke od raznih bolesti. Jednom godišnje, u proljeće u Zagrebu, *Bolnica za medvjediće* otvara svoja vrata javnosti. Događaj se u rujnu organizira i na dubrovačkom Stradunu. Projekt se proširio i na ostale dijelove Hrvatske, Osijek, Split i Poreč, a planira se ostvarenje u Rijeci.

Iz sljedećeg primjera koji je objavljen na blogu Nove TV vidi se situacija s kojom se mnogo pojedinaca srelo u čekaonicama kod obiteljskog liječnika ili bolnicama. Trebalo bi prevenirati ovakvo ponašanja roditelja jer su oni u navedenoj situaciji postigli željeni kratkoročni učinak, ali su napravili štetu kao što je strah djeteta od liječnika koji će im se manifestirati pri daljnjim susretima s liječnikom. Blog jedne majke: Kada je Mihovil nedavno imao jednu težu virozu pa smo završili na Zaraznoj, imala sam prilike vidjeti jedan primjer (u potpunosti suprotan ovom projektu) kako

djeci nikada ne bi trebalo govoriti o liječnicima. U čekaonici je bilo dijete bolesno od šarlaha, ali unatoč tome, vrlo živahno i neposlušno. Mali je bio u pratnji majke i njezine sestre koja je polako počela gubiti živce u nastojanju da ga smiri. Poslužila se rečenicom od koje mi se digla kosa na glavi: *Ako ne budeš dobar doći će teta u bijelom i odmah ti dati injekciju!* Majka na to uopće nije reagirala, kao da je to skroz u redu, a ni malom, istini za volju, to nije pomoglo da prestane juriti po čekaonici. No, pitam se kako bi reagirao da je u tom trenu doista morao dobiti injekciju ili kako će reagirati kada jednom do toga dođe? Kakav će biti njegov stav u budućnosti o liječnicima ako se takve priče stalno ponavljaju? Osobno mi nije ni na kraj pameti prijetiti se Mihovilu liječnicima, a bome ni policijom, vatrogascima niti bilo kakvom službom koja pruža pomoć kad zagusti. S vremenom će ionako razviti svoje kritičke stavove prema njima, ali da ga tako aktivno odgajam, ne dolazi u obzir. Pa meni treba da je miran kada idemo liječniku, da surađuje, posebno kada je bolestan, a ne da mu dodatno hranim strah. Naprosto mi je nevjerojatno da neki roditelji o tome uopće ne razmišljaju.

Alen Subotić

Mreža bolnica koje promiču zdravlje

U suradnji s Ministarstvom zdravlja Republike Hrvatske i Mrežom za zdravlje Jugoistočne Europe te u dogovoru s profesoricom Hanne Tønnesen, predsjednicom međunarodnog sekretarijata HPH (Health Promoting Hospitals), Hrvatska mreža zdravih gradova organizirala je Nacionalnu konferenciju *Mreže bolnica koje promiču zdravlje*, koja se održava 5. lipnja 2014. godine u Školi narodnog zdravlja *Andrija Štampar* Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Health Promoting Hospitals povezuje više od četrdeset nacionalnih i regionalnih mreža, a svaka od njih sastoji se od najmanje tri bolnice ili ustanove za pružanje zdravstvenih usluga, uz još šezdesetak bolnica koje su individualni članovi. Ukupno je u HPH više od 900 bolnica u četrdeset zemalja. Članstvom u mreži bolnice

osiguravaju veću kvalitetu i višu razinu rada razmjenom iskustava i usklađivanjem standarda. U Beču je 1990. godine u bolnici Rudolfstiftung pokrenut prvi projekt Bolnice koja promiče zdravlje, a HPH osnovan je prije desetak godina kao pilot projekt Europskog ureda Svjetske zdravstvene organizacije. Od 2008. djeluje kao civilna udruga, a u prosincu 2010. potpisan je sporazum o razumijevanju i suradnji između SZO i HPH.

Suradnja među članicama bazirana je prvenstveno na aktivnostima kojima se unapređuje zdravlje zaposlenika bolnica, kroz povećanje zadovoljstva na radnom mjestu, unapređenje uzajamne profesionalne komunikacije, bolje radno okruženje, smanjivanje stresa i opasnosti od povreda, organizacijska unapređenja, ali i kroz projekte namijenjene pacijentima, od unapređenja sigurnosti preko zado-

voljstva pacijenata, prehrane, sve do prilagođavanja potrebama pacijenata starije životne dobi. Sve ovo zahtijeva i pojačani rad i suradnju s lokalnom zajednicom.

Uz predstavnik Europskog ureda Svjetske zdravstvene organizacije na Nacionalnoj konferenciji sudjelovat će i ravnatelji nekoliko prestižnih europskih bolnica uključenih u HPH.

Poslije konferencije, 6. i 7. lipnja održava se dvodnevna edukacijska radionica s četrdesetak sudionika, predstavnika bolničkih timova (glavni liječnik i glavna sestra jednog od odjela, uz pomoćnika ravnatelja za kvalitetu), a nakon završene edukacije oni postaju izvorište za razvoj projekta na matičnom odjelu i prema ostalim dijelovima bolnice.

Duško Popović

popovicdusko@yahoo.com